

PENGER FØRST: Vi tror det er sunt at unge må spare noen år for å skaffe seg en god buffer før de går inn i boligmarkedet, skriver styrelederen i Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF).

FOTO: MAGNUS RØRVIK SKJØLBERG

Fastrente kan hjelpe de unge i nn i boligmarkedet

En forutsigbar rente bør åpne for lån på mer enn fem ganger inntekten og 85 prosent av kjøpesummen, mener Kurt F. Buck i NEF.

Er boligdrømmen blitt en stadig mer uoppnåelig utopi for de unge? Man kan lett få inntrykk av det når man leser de politiske partienes program før valget. Fakta viser noe annet. En undersøkelse Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF) har gjort i samarbeid med Ambita viser at alderen på førstegangsetablererne har holdt seg stabil de ti siste årene. Det er et mindretall av de unge som sliter med å komme inn i boligmarkedet, blant dem er grupper som ikke har økonomisk støtte fra foreldre.

Ettersom vi eiendomsmeglere lever av bolighandel, kan man kanskje mistenke at vi ønsker at alle kommer inn i boligmarkedet så snart som mulig. Det gjør vi ikke. Vi ønsker en ansvarlig boligpolitikk som gir et langsiktig stabilt boligmarked.

Da kan vi ikke støtte politikk som gir økt risiko for de mest utsatte gruppene i boligmarkedet. Vi tror det er sunt at unge må spare noen år for å skaffe seg en god buffer før de går inn i boligmar-

kedet. Ingen ønsker en ny «sub-prime-gruppe» som kan utløse et ukontrollert fall i markedet, med de følgene det vil kunne påføre samfunnet.

I valgkampen jaktet det på oppskrifter som sikrer unge muligheten til å komme inn i boligmarkedet uten å være avhengig av rike foreldre. Det er bra, og det støttes av NEF så lenge det ikke gir uholdbar økning av risiko.

For det finnes måter å senke terskelen for å komme inn i markedet, uten å øke risikoen nevneverdig.

Fremtidige renter er ofte den store usikkerhetsfaktoren når unge strekker strikken langt for å komme seg inn i markedet. Det er også et av hovedargumentene bak begrensningene i utlånsforskriften. Dersom de unge som låner mest i forhold til inntekt og egenkapital, helt eller delvis må ta fastrentelån, vil risikoen bli vesentlig redusert.

Vi er selvfølgelig klar over at det historisk sett har lønt seg å ha

BIND RENTEN: Kurt F. Buck.
FOTO: SILJE SUNDT KVADSHJEM

flytende rente på boliglånet, men poenget her er å minimere risikoen når de unge går inn i markedet. På det nåværende tidspunkt er «forsikringspremien» (forskjellen mellom flytende og fast rente) man må betale for å binde seg til fastrente forholdsvis lav, og en pris som mange bør være villig til å betale for å dempe risikoen for å komme seg inn i boligmarkedet.

Forutsigbarheten som fastrenten gir, bør kunne åpne for at unge med god fremtidig betjeningsevne kan låne mer enn dagens fem ganger inntekt og mer enn 85 prosent av kjøpesummen. Et forutsigbart boliglån med fastrente bør derfor være nøkkelen til den første boligen for mange.

Kurt F. Buck, styreleder i Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF)

Tøv om risiko o

- SVIKT I ADMINISTRATIVE RUTINER: Dette handler ikke om valg av tjenesteplattform, teknisk sikring, skriver Arve Føyen.

Administrativt rot er problemet i Helse Sør-Øst, ikke utkontraktering av IT-opdragene i seg selv, fremholder Arve Føyen i Den Norske Dataforening.

Utkontrakteringen i Helse Sør-Øst (HSØ) er midlertidig satt på vent, etter at det ble avslørt at HSØ ikke har hatt tilstrekkelig kontroll på tilgangsstyringen. Dette fremstilles i pressen i stor grad som at utkontraktering til land utenfor Europa i seg selv utgjør en betydelig risiko, og at sensitive personopplysninger gjennom utkontraktering legges åpne for tilgang fra obskure personer i fjerne land.

På Digi.no den 28. juni heter det blant annet:

«Nå spøker det for sykehusenes milliardavtale med HPE – har registrert 150 pålogginger fra Malaysia. Pasientdata ikke godt nok sikret.

Rapporten viser at 36 personer har hatt utvidede tilganger, og at det ikke foreligger en fullgod risikovurdering av den eksisterende IKT-infrastrukturen.

Ifølge PwC burde og kunne skandalen vært unngått om kunnskap om eksisterende tilstand og risiko innen IKT-infrastrukturen hadde vært bedre belyst i prosessen.

– Dessverre får vi nå den endelige bekreftelsen på det Nito har påpekt i lang tid. Pasientdata har ikke vært godt nok sikret. Arrogansen fra topplederne i Helse Sør-Øst må ta slutt. Nå må det lyttes til IKT-fagkompetansen, sier president Trond Markussen i fagforeningen Nito.»

Det fremstår i denne og flere andre kommentarer til saken som om den tekniske IT-sikkerheten ved den valgte løsningen ikke er god nok. Manglende styring på tilgangskontroll vil være et minst like stort problem dersom infrastrukturen befinner seg i Norge og er eid av norske helseforetak. Dette er først og fremst et administrativt spørsmål, og et spørsmål om å ha et fungerende internkontrollsystem i helseforetaket.

I PwC-rapporten fremgår at ingen av de funnene som er gjort er knyttet til hvilke land dataene befinner seg i, eller til hvorvidt det foreligger tilstrekkelige risikovurderinger og sikringstiltak knyttet til infrastrukturen:

■ Sykehuspartner HF har ikke